

Hs. II 314

Diese Handschrift gehörte dem
am Ende des 15. Jahrhunderts
oder bald darauf gebildeten
Sammelbande D XXV der
Mainzer Karthäuserbibliothek
an, der spätesten - unbestimm-
bar wann - zur Auflösung
kommen ist.

1
Sermo de sancto anthonio abbate. editus ab eximio viro. inge-
ngellino de brunsvick. i sacra pagina licenciato excellentissim
pbendario quoda domo sancti michaelis prope maguncia. et
beate marie vginis. carthusien ordinis. iuxta argetinam sita

2

Sermo m^ori engelini. In theo^a licenciati dignissimi. ha^ubitus in conuentu frat^u carthusien^u prope argentinam de s. antho^o

Omnino me venerand^o pater n^r anthoni^o ut breue saltē verbū facerē ad vos p^res, iure utiq^{ue} michi carissimos; de inclito et s^cto p^re anthonio. Et recte quidē: qz in die sancti anthoni^o; et n^r p^re anthoni^o lucis exordia introiuit. Nolite igit^{ur} mirari cur p^re n^r anthoni^o: b^eatissimi p^ris anthoni^o p^rec^onia audire delectet. Consonantia siquidē no^mis. amicitias parit: et simile. scilicet p^reminētijs gloriat^{ur}. Sed quis ego? ut onus id p^rec^ondē. validiorib^{us} etiā humido formidādū susceperim. **O** p^re anthoni^o timeo, cū tuis cupio parere monit^{is} imp^{er}ib^{us} beatissimi anthoni^o laudator tuemini. Vereor siquidē. ut cū cepero verbis. ip^siq^{ue} p^remere laudes. sermone q^uidē opa anthoni^o. si dixerō. ut lutū opes calcant. tacit^{us} forsitan quis cogitat: ut quid igit^{ur} tu ip^sas insectaris. Anthoni^o. si dixerō ingente abstinentie rigore tenuit. tacit^{us} quis submurmurat: quid igit^{ur} tu in^{ter} vina adhuc et epulas rurtuas. Obicietq^{ue} michi verbū sancti iheronimi iⁿ epla ad nepocianū: delictuos inquit est m^ori. qui pleno ventre de ieiunijs disputat. Anthoni^o. si dixerō. antra deserti incoluit. tacit^{us} quis questionē suscitāt: ut quid igit^{ur} tu mūdi spatia nō cessas plustrare. Cur q^u loq^uis ip^se nō facis. Cur t^ue nō facis splendescā? quod iⁿ alio narrao^{is} insigne. **O** hoc forte mag^{is}. magisq^{ue} g^{er}uet ori manū prudēt^{er} imponē. q^um v^{er}itates (quas ut ver^o fateor nō possideo) beatissimi anthoni^o v^{er}is corā religiosis q^u spectib^{us} v^{er}ensere. Terret et verbū beati pape g^{reg}ori^o. quo ait: Quātūlib^{et} doct^rinā meo^{rum} polleat. graui^{us} est imp^{er}itia. velle docere mag^{is} sapientem. Immēsa etenim est p^rumptio. a seniore sibi v^{er}uentiā exigere: silētū imperare meliori. Sed si silebo. ubi manet ea. quam debeo. v^{er}uentia. ad sermonē exhortanti n^ro patri anthonio.

Vbi caritate officium? si vobis humiles aures prebetur refragabor.
Excusabit meum spero imperfectum, tuum o pro anthoni imperium. Et
via o pro inata benignitas: defectus portabit predicantio.
Assumam igitur cum fiducia verbum pro propositi executione: uberes affert
materia. Illud videlicet, Iustum deduxit dominus per vias rectas. Et
quomodo poteris huius scripturae sensum penetrare? quomodo explicare in-
clusas in ipsa sententias? nisi et nos deducat dominus per vias rectas?
Et quae sunt inquis viae rectae? per quas oportet iterare ad limpida specu-
landum verbum assumptum. Reuera non acumen ingenii: non subtilitas
secutivus: non sedulitas studii: sed ^{est} gemitus. ait hugo. verbi sacri.
Opus est plura intima copulatione quam profunda investigatione: suspirio
quam argumentis: crebris gemitibus quam copiosis argumentationibus:
lacrimis quam sententiis: oratione quam lectio: gratia lacrimarum quam sententia
lazarus. Et quis has vias poterit ingredi? proprio ductu spiritu? Reuera
nulli patet introitus: nisi ipsum deduxerit dominus. Domini siquidem est cor con-
pungere: suspiria euocare. Domini est gemitus: a domino est lacrimarum
fluuius. A domino est oratio perfecta. Ut igitur ad vias illas veniamus
intuitu: abscedat de proprio confidentia: humana seponat sapientia: et marie
imploremus auxilium: quia per ipsas itinerationibus. imittit dominus lucem ra-
dium: robur virtutum: securitatem tutamentum. Et quid mirum. quod per ipsas
dominus vias collustrat animas? cum et ipsum dominum deduxerit per vias rectas.
cum a facie herodis impij. puerum ihesum deduxit in egyptum? Dicamus
ei mente deuota. oraculum euangelicum: aue gratia plena dominus tecum, etc.
Quae ante secula. misericordiam dominus statuit celestis aule facere incolam,
hinc et in seculo: suae sapientiae legibus primam deducere placuit per viam
rectam. Et cur hoc inquis? Idcirco mihi fallor: ne quis inanimiter
supbret de sua industria et circumspectioe: si uel sine ducatu domini.
rectum iter pergeret: aut sine misericordiae domini: celestem regnum intiret.
Forsitan te scire deliriat. quae sit via recta: qua quis per dominum
deducit: ut conuulsus efficiat angelorum. Vis audire? Cristus
via est. Sic etenim ait. Ego sum via. veritas: et vita. Nemo

3

venit ad p̄res: nisi p̄ me. **P**fecto p̄ xpm. uti p̄ via itur: p̄ xpm
currit: p̄ xpm volat: p̄ xpm: ad xpm p̄uenit. Nisi p̄ cristu
fiat transitus: quomodo diceret xp̄us. ego sum ostiu. si quis p̄ me
intrauerit. pasqua tuemet. **P**xpm nisi fiat cursum: quomodo dicit pau-
lus. bonu certame certavi. cursu consummavi. **Q**uomodo p̄tea hortat
vet̄ salutaibz monit: sic currite ut comprehendat. **P**xpm nisi
fiat volatus: quomodo querebat ysaias. qui sunt hy qui ut nubes vo-
lat. et quasi colube ad fenestras suas. **T**ransseunt aut p̄ xpm.
actioe pusilli: currit p̄ xpm. opatore validi: volat p̄ xpm. apicibz
vtutu solimati. **T**ransseunt p̄ xpm inapientes. currit p̄ xpm p̄fici-
entes: volat p̄ xpm. p̄fectione radiates. **A**lli i via transseunt. qui
titillatos vitioz patiunt: et qui q̄tra vitioz impetu: virtutibz
q̄tratis se defendunt: qui du exurgit furor et rabies: se munit
p̄ patientia: du carnis petulancia infestat: opponunt q̄netid. du vo-
runtas et gula: se stringunt p̄ abstinencia: du elatio et superbia:
adducunt humilitate: du rancor et invidia: recurreunt ad caritatem:
du ferocitas et seuitia: obiciunt mansuetudinez: du ultio et vindicta:
muru q̄stituunt mititate. **E**t quid mirz. si isti i via transseant cu
bella q̄tra vitia agant: q̄ q̄ supare nitunt. eoz motz etardat i via.
Alli i via currit: qui calcant vitioz. de vtute ad vtute se extollunt. quaz
floribz exornati: honores mudanos fugiunt: bona terrena no am-
biunt: lucra caduca no sectant: mundi q̄ceptu p̄ celesti gloia am-
plexant: nullis officiunt: omnibz p̄desse cupiunt: erantē corrigunt:
nesciente instrunt: paup̄ pasant: tuent pupillos: q̄solant infirmos:
et ad queqz pietate opa: expeditu am̄ gerunt. **H**os benignitas
q̄spiat: humilitas subicit: alacritas ducit: iusticia deducit: obedia
impellit: caritas agitat: pietas pmouet. **Q**uid igit mirz si isti
i via currat. **(**deposita siquide p̄ctore sarcina) claudate virtutu
alleuiat. ob quod motz eoz i via velocitat. **I**sti i via volat:
qui p̄emis vtutu solimati. a terrenis rebz sunt sepositi: ab cogita-
tione carnalium turba liberi: qui i dno gloriante: qui sola celesti
a meditant: qui multitudie part delctant: qui vino q̄solatois

tebriant. qui angelica dulcedine proficiunt: qui in celis contemplatione gratia
diunt: per speculato potentiam: filii inueniunt sapientiam: spiritus sancti
bonitatem et clementiam: totiusque sublimitate trinitate superexcellen-
tia. Quid mirum hos in uia volitare? pro quanto ~~in~~ quersatione in
celis ambulat? Ob quod non immerito: motus eorum volatui compatitur
hęc uia. ambulantiibus est aspera: currentibus plana: volantiibus est
amena. Asperum quidem est carnem mortificare: vitia expugnare:
delectabilibus quibusque expugnare. Quod in uia ut promissum: est
ambulare. huius uie asperitatem sensit: qui dixit. Castigo corpus
meum. et in seruitute redigo: ne in alio perditionem: ipse reprobos
inueniam. Et alius: qui ait. propter uerba labiorum tuorum: ego custo-
dii uias meas. Planum iter habuit apostolus. dum ipse in uia cursus.
neque sitis. neque fames. neque tribulatio. neque angustia. neque mors.
neque uita. neque nuditas. neque gladius: ymo neque stulticia. neque per-
cipitatus poterat cohibere. Amicitiam uie. sponsus designauit in
cantu. dum sponsa ad se grasse uenit: surge inquit. propera. Nam
cum hęc uia transiit: ymber abiit. et recessit: flores apparuerunt
in terra nostra. uox turturis audita est: tempus putationis aduenit:
uince florentes: odorem dederunt. Surge a terra: propea per uolatum:
ueni in amplexum. Sed mox instat studiosus: et dicit. Christus lapis
est: Christus petra est. Quomodo ipse docet: quod ipse sit uia? Aut si
lapis est et uia: quomodo per ipsum currit? Per lapidem siquidem in
uia posuit. cursus impedit: dum ad ipsum. pes cadente offenditur.
Sed attendite rarissimi: doctrinam aurelii augustinus. Christus inquit. per
situndies. multa est: quippe pietate non est. Per situndies quippe. la-
pis angularis est. petra est. hostium est. pastor est. agnus est: leo
est. Vbi est pastor: lege iohannem. Ego sum pastor bonus. Vbi ouis:
interroga ysaiaz prophetam. Sicut ouis ad occisionem ductus est. Vbi
agnus: interroga amicum sponsi. baptista iohannes. Ecce agnus dei: ecce
qui tollit peccata mundi. Vbi ostium: audisti loquentem christum. Ego sum
ostium. Vbi leo: uide in apocalypsi. uicit leo de tribu iuda. Vbi
petra: lege apostolum. Petra autem erat christus. Vbi lapis: aduerte

4

petrū allegante ysaiam / lapide quē xp̄bauerēt edificātes: hic
factus est ī caput anguli, **Hec s̄m̄** rez similitudines / **Sed** si atten-
das rez pprietates, nec xp̄us petra est: qz durus et sine sensu
nō est, **Nec** ostium est: qz ip̄m faber nō fecit, **Nec** lapis est
angularis: qz a structore excisus nō est, **Nec** pastor est: qz nō
est custos ouīū quadrupedū, **Nec** leo est: qz fera nō est, **Nec**
agnus est: qz petrus nō est, **Omnia** igit̄ est p̄ similitudines: nō per
rei pprietatē, **Si** ergo admittis p̄ metaphorā, qz xp̄us ē petra:
acquiesce sititer qz sit via: nō que pedibz terit: sed q̄ vita
et moribz ambulat, currit, et volatur, **Hic** igit̄ p̄ hanc viā
gradit̄: qui xp̄m ī infimis imitat, **Hic** p̄ hanc viam currit:
qui xp̄o ī maioribz similari satagit, **Hic** p̄ hanc viā volat:
qui xp̄o p̄ posse ī sublimibz se ḡformat, **Optima** hec via, q̄
nti clauditur: q̄ oībz patet: ī qua quolibet ābulās: nō ob-
exiat, **Si** transis p̄ hanc viā: venis ad patriā, **Si** curris p̄
hanc viā: venis ad patriā, **Si** volas p̄ hanc viā: venis ad patriā,
Si paraliticus es, iacēs iuxta viā: repta ad hanc viā: et veri-
pies ambulādi v̄tutē, **Si** cecus es, sedens secus viā: palpita ad
hanc viā: et v̄stitueris ī lūcē, **Si** febribus estuas, abscondit̄ ī
cōclauis: p̄ge ad hanc viā: et ī te extinguet ardorē, **Si** motus
es, positus extra viā: fac te deferre ad v̄itā: et suscitabit te, enā
iam fetentē, **Si** vero ī viā ambulās, esuriens: tibi est, **Si** sitis:
ip̄a fons est, **Si** infirmus: ip̄a medicus est, **Si** fatigatus: virtus
est, **Quid** fr̄es dilectissimi, bonū est ad illā viā anhēdare, in
qua tibat̄ esuriens, potat̄ sitiens, curat̄ lāguēs, consolat̄
flens, resocillat̄ et grauiē p̄gens, **Ut**iqz et vere utiqz, **Quia**
et ip̄e qui est via: est et indiuidus comes vie **Quasi** etem̄ via
tor quibusqz itineratibz se associat: et iocundissimis suis cōsa-
bulatōibz a labore vie releuat, **Sonus** comes qui se singulis
ad nutum prebet: qui omibz se conformat: transit cū eūtibz:

cū cūrentibꝫ: volat cū volatibꝫ: sitit cū sitiētibꝫ: epulat
cū epulatibꝫ: lacrimat cū merētibꝫ. Transiuit ip̄e xp̄us cū
cleopha. suo utiqꝫ discipulo; cucurrit cū petero: sursum volauit
cū paulo: sitiuit cū samaritana: epulabat cū turba: fleuit
cū martha et maria. Bonus comes; qui p̄ vias rectas dedu-
cit secū trāsētes. curretes. et volātes. Deduxit thobiam per
viā gradiētē: deduxit p̄phetā p̄ semitā cursū faciētē: deduxit
abacuc p̄ aera volitantē. Nec tñ quisquā a dño p̄ vias
rectas est deductus: qui nō p̄mū qualis sit ambulādū sit
instructus. Deduxit dñs corneliū ad b̄m petrū: paulum ad
damascū: eunuchū ad philypū. ut secūre itineratōis discē-
rent semitas: priusq̄m ip̄os ducēt p̄ vias rectas. Asspice
queso o p̄res venerandi. melitū p̄ez anthoniū: quo sub ducatu:
p̄ rectas vias ambulauit. Nutu em̄ dñi ducētē cū adhuc eēt
puer: et de nobili liḡ p̄sapia ex egipto extiterit p̄genitꝫ: nō tñ
puerorū lasciuias. aut nehyetias et ineptias. ut solet illa etas:
sectabat. sed totū viribꝫ se iugo dñi subiciēs: et ecclias frequē-
tans. et q̄ ad institucōz fidei catholice. xp̄ianeqꝫ vite veritūdi-
nē audierat: tenaci memorie pectoris armariolo cōmēdauit
Audiuit aut̄ imbi ex lectōne euāgelica ad diuitē plata: si vis
p̄fectꝫ esse: vade et vende oīa q̄ habes et da paupibꝫ: et veni
et sequere me: et habebis thesaurꝫ ī celo. Audiuit hāc lectōne
ab ore veritatē adolescentulꝫ: audiuit ab organo veritatē b̄tꝫ
n̄r anthoniꝫ. Sed dispari sorte. Nā adolescentulꝫ à lectōne tristē
abscessit: sed lectio ip̄a anthoniꝫ cor liq̄fecit. O bona lectio. O
effrax lectio: q̄ semel audita: fecit n̄m anthoniū: et scolare
obediētē. et doctore p̄cellētē. Nō est ī hac lectōne. adhibita
interpretatio. ad audiēdū. nō q̄suenudo ad usū: nō rāto ad studiū:
sed spirite spū veritatē: spūs anthoniꝫ sensū huiꝫ lectōis pene-
trauit. Vbi deus maḡ: cito discitur quod docet. Nlla aut̄ beda

5

est in discendi mora: ubi a spiritu sancto est doctrina. Videte fratres antho-
nium discipulum obedientem: dum auribus precepta letorum. diuino tactus
spiritu instinctu: ad sui reuertit quersionem. **Mox** etiam letore leta.
quasi propter se excitatus letorum: omnia que possedit. vendidit. et in usus
pauperum erogauit: nichil sibi reseruans de pena substantia: ne daretur
naretur cum anania et saphira. **Audisti** et tu o pater anthoni hanc
difficilem letorum: et ad instar sancti anthoni. mundo mundana deliquens:
te solitudinem moachorum. in iuuenilibus annis arctius macipasti. **Intellexisti**
anthonium discipulum obedientem: audite et ipsum doctorem precellentem.
Regatur siquidem a fratribus ut institutio precepta largiret: ut doc-
tor egregius. doctrinas tradidit salutares. **Nemo** inquit cum de
spexit mundum. arbitretur se ingentia reliquisse: quia omnis terrena substantia in
finitati comparata celorum: vilis est et pusilla. **Si** igitur omniduo orbi
renunciatus: nec dignum aliquid habitatio possit contempnere celestibus.
Nemo arbitretur. modica auxi portione contempta. se quasi mag-
na dimisisse: nec tedere quasi parua sit scriptura. **Sed** uel fratres.
sicut labor me obruet: si queque huius doctoris spectabit documenta
insignia conauer efferre. **Accipite** in summa. pauca ex multis: modi-
ca ex magnis. **Hortatus** quoque est ad constantiam timidus: ad timorem
superbos: ad frugalitatem prodigos: ad liberalitatem auaros: ad hu-
manitatem parcos: ad temperantiam gulosos: ad consilium temerarios: ad
silentium verbosos: ad uerbum exhortationis impudens tacitos: ad indul-
gentiam crudeliter: ad mansuetudinem impatientes: ad ueracitatem proca-
ritos: ad quietem precipites: ad continentiam petulantes: ad prudentiam
incautos: ad sapientiam indisciplinatos: ad doctrinam inscios: ad conser-
uandam iratos: ad consolatos mestos: ad deuotos uagos: ad sanctitatem
religiosos. **Et** ceteraque uirtutum itinera. sermone mirifico reserabat:
proponens ante oculos singulorum. dei clementiam ad ignoscendum: et bonorum
magnitudinem futuro. **Nec** iam esse poterat tanti mirri persuasio:
sed letantibus cuncte discipulis: in alijs cupido uirtutum exarsit: in

alio infirma & fouebat fides: ex aliorum mentibus false opiniones euell
lebant. in alio deuotio excreuit: in alio augebat caritas: in alio
intendebat rigor discipline: in alio inanimi terrore timor abscissit:
et ceteri quique a vobis pessimis sunt auersi: virtutum itinera complexan
tes. **Disce** presertim sacris literis incubere: sacra scriptura venerari: quod
audire non anthomius. via vite inuenit: quam docet anthomius. ple
rosque ad vitam via pergere fecit: quaque sic tenaciter memorie comen
dabat: ut ipsa per libros uteretur. Et recte quidem. Quia ipsa quicquid
noxium est dampnat: inuenit. quicquid utile est. Ibi quis conspiciat
quatenus proficiat: quatenus ut a profectore credat. Ob quod et doctissimus
heronimus virginii demetriadi suaserit: ut scriptura sacra vice speculi
uteretur. Nec tamen putet scriptura sacra. quicquid continet pagina: quic
quid literis extat exaratum. Scripsere multi de alia scripturae mysterio:
de profundis scripture sententias: non sufficiunt literis imbuti sacris: uer
ba scripturae sufficienter duntaxat inueniunt. sententiarum patrum sententias
assumunt: a modis loquendi usitate recedentes: fingentes sibi termi
nos proprios. locutiones obscuras: non secundum sententias traditas. sed secundum pro
prias fantasias: quarum et si quaque uerz forte intellectum habuerunt:
vobis tamen atomodis minime explicauerunt. Quas cum quidam simplices
et illiterati. quidam ianices et curiosi. quidam male deuoti et religiosi
aspiciunt: in admiratores suspiciunt: et reputantes obscura profunda: ex
tranea utilia: intelligibilia subtilia: et ipsas auide inspectantes.
in varios errores plabunt. fitque eis nauisale quicquid extra hos
terminos dicit: quicquid aliunde doctinat. **Lacrat** heronimus: **pro**
abrosius: **reicit** gregorius: **impedit** augustinus: et ceteri quique magistro
in ipso ore vilificant: dum modo loquendi ipsoz a vera philosophia de
uio. a doctrinis sententiarum peregrino. se difformant: ob hoc et in oculis
proprie se sapientes scribunt: supra alios se extollunt: se scire iactant
quod nesciunt: deuotos se asserunt: se esse confirmant quod non sunt.
Verbi causa. Fuerunt qui scripturas sensu sublimes. vobis obscuras
catholice explicarent de vniuersione scilicet humani spiritus cum deo. de sub

6
mersione hoīs in abissali pfundo. de eversioe ipīg ī p̄mordiate ori-
gine: de reditōe ipīg ī nichilitate. Fuerūt et alij. qui hec alta et
pfūda p̄limibz verbis p̄tractarūt. Admodū obscuris sermōibz in-
uolūtes: sensū tñ uerū mīme dilucidātes: quos tñ sequūt sim-
plices et illūtrati seducūt: vbi b̄m corāte et sup̄ficiē inherētes
dūtātaxat. **Mētor.** si nō talis fuit ille dāpnate memoīe featicellz
ante paucos ānos ī m̄signi ciuitate moyūtā iymibz traditū: qui
imperitē quorūda scripte seductū: se credebat deseruisse se ipm:
et ī deū centialit esse quersū. Ex quo errore ītolēabili. un fonte
obscuro et radice infecta: varij ihoiābiles errores. qui xpianās ma-
culat aures pullularūt: quos meliq est qm loqui. reticere. Nō sit
p̄rēs nō sic demq opaz scriptūe sacre: sed b̄m expositōes sanctorū
patre: qui spūscō afflati: sensus quos idēz spūs efflagitat. denu-
dāt: quorūqz vita et doctria certā fulget ut sol et luna. ubi
alij vix ī angulis noīati: eāte sūt īgniti. **Sed** reuertam ad
p̄p̄itū. a quo parūper desilyt oratio: ad inclitū nrm videlicet athoniū.
ōndentes quomō ī via rēta. ducātū p̄bente dno: ambulauit. tuare
rit. et volauit. **Ambulauit** dico: p̄ qmūū obseruatiā p̄ceptorū.
Tuare: p̄ salutariū adimpletōz q̄silioz. **Volauit**: p̄ celestū cōtem-
platiōz sup̄noz. **Hoc** p̄ viam ambuladi modos: et ceteros quosqz
docuit: et ut m̄yr exemplās. discipulos ācessit. **Audi** doctriā eiꝝ
eḡgiā: quā r̄fert cassianꝝ in de institutiōe mōachoz. **p̄ncipiū**
inquit nre salutē. nreqz sapie b̄m sc̄ptiās: timor ē dmi. **De**
timore nāqz dmi nascit cōpūctio salutis: de cōpūctōe cordis. p̄
cedit abrenūtiatiō: hoc est. q̄temptz oīm facultatū. **De** nuditate
reꝝ: hūilitas p̄c̄tū. **de** hūilitate: gnāt mortificatiō voluptatū.
de voluptatū mortificatiōe: omīsa vitia m̄cescūt et extirpantur.
de vitioꝝ expulsioe: vtutes succrescūt atz fructificāt. **de** virtutū
pullulatiōe: puritas cordis acq̄rit. q̄ p̄ cordis puritatē: aptice caritē
p̄fectio possidet. **In** hac doctrina p̄nobilī: describit̄ dicte vie. rean-
sitū. cursū. et volatū. **Vie** austeritas. plamities. et amēitas.
Trāsiti et austeritas: ī cōmīs mortificatiōe. et vitioꝝ extirpaciōe.

Cursus et planties: in virtutis pullulatione ac carum fructificatione. Volat
latq et amicitas: in cordis puritate et caritate perfectione. Sed ne doc
tor eēt despicabit. beatus p̄ anthoni⁹: ne ue id patēt imperij. qd
xp̄us obiecit phariseis. dicit em̄ et nō faciūt. vias quas v̄bis
docuit: magno conatu. sumoqz studio peragravit. p̄ carnis siquidē
mortificatione et vitioze expugnatione: nūq̄m a puerilibz am̄ esce
mollitudo blandimēta est sectat⁹: sed cibus etiā multē ministrat:
nil apliq̄ requisit. Semel i die comedebat: post solis occasu. Et
nōnūq̄m biduo. triduoqz sic p̄manēs: vix quarta die cibū cura
uit accipe. Sumebat panē et sal: potiqz aque p̄ paululu. De
carnibz vero et v̄mo (aut descriptoz ip̄iqz vite admirabit). vetitēre
melis puto qm̄ quitq̄m dicere: qm̄a apud plūmos moachoz:
nec istiusmodi aliquid exiebat. Quieti autē mēbra tribuens:
iuncto intexto et cilicio utebat. Crebro supra iudā humū: mē
bra p̄strabat. Asperos labores tam̄ imperabat. asserēs sensum
animi sic posse reborari: si carnis impetus fuissent sic fracti.
Curs⁹. pro obiectoe delictabiliud. strictiori solitudinē se m̄cipiō. 4
nou⁹ hospes. in castello quodā deserto habitabat: et obstructo lapi
dibz introitu. panes m̄suū sex. ut thebeis mos est. serū rōdebat:
nec nō et aq̄ exiguū habēs. solitari⁹ p̄manēbat. Nūq̄m inde p̄cedens:
nusq̄m aliquē recipēs. Et adeo a gubermio hoīm se extraxit. ut
cū bis i anno panes desup p̄ tectū r̄cipet: nullm̄ cū desentibz ha
beret colloq̄ū. Cūqz sic p̄uenit. idit⁹ anthoni⁹ i recta via p̄get.
vitia carnis edomando. et ad cursū virtutū. volatūqz p̄fectionis
festinādo se attingēt. dyabol⁹ autor mali. m̄gē doli. veterānis eū
fraudibz est aggress⁹: tēptans si quouis modo ip̄m a cepto posset
istituto auertere. Immitēbat ei mēoria p̄nare possessionū. so
roris delictē defensionē. ḡm̄ nobilitatē. secti glaz. escarz delect
tatoz. vaiaz. virtutū arduū finē. maxim⁹ p̄ueniēdi labore. cor
poris fragilitatē. etate spatia p̄lixa: nec nō cetera remissio
vite blandimēta. Sed ne venerād⁹ p̄ anthoni⁹. ceptas decli

7
naret iustitias: deduxit eū dñs p vias rectas: ut elinqueret in via
transitū: intendet motū: festinaret ad cursū: prederetq; ad or
namenta v̄tutū. Quas ut posset carpe: senes quos fama p̄ce
lebris v̄tuosos pmulgabat: discendi studia. nullo labore ḡteritū
visitabat: vitā ac mores optimos de singlis ip̄ore hauriendo.
huius ḡtinētiā: illig iocūditatē sectabat. istig carpebat in
dustriā. alterig patiā. illig iustitiā. huius abstinentiā. istig
māsuētiā. istig hūilitatē. alterig caritatē. ut ap̄is argu
mētosa: et sic tāqm̄ munere mellis accepto: ad hitactm̄ suū
remeabat. Tantūq; a singlis didicit. tantū ue i v̄tutib; cūit: ut
vicini moachi ip̄m deicolā nūciparet: dicentq; libera voce. quasi
p̄fectā ad culmē v̄tutū eē viā: scire inditū p̄ez anthoniū quō
fuit. Ob quod et b̄ssimū ihexom̄. ip̄m appellat ducē et p̄ncipē
moachore: i epta ad paulinū pb̄m. Quia vero i boīs op̄ibus
sic effulsit: qz singlarū v̄tutū exemplabat eminentias: quid
mirē si ip̄m deduxit dñs p vias rectas: ut post velocē i via dñi
cursū tenderet ad volatū. Quē p̄fecto tūc adripuit. dū i supnoze
p̄platoe se euexit: quoz sic flagrabat odorib;: ut siue s̄pnū.
siue cibū cozpi indulget: miro affirēt pudore. qz tātā animi liber
tatē: fragilis cozpis nāitas cohercet. Trebro tamē specularē
celestiū: fr̄ib; consedens p̄ prandētib;. sic volauit i sublime: ut
a mēoria cibi corā positi p̄is rapet. Et quid moror dicē. Con
templatois alas i celū sic extendit: ut a celicē spiritib; sursum
ferret i aera: et accusatib; eū de vita p̄stina spiritib; tenebrarē:
p̄hibentibusq; aeris trāsitiū. Audite sue p̄fectiois testimoniū.
Platū ab angelis: omi admiratōe dignū: mēorieq; cuiuslibet
moachi comēdādū. Si inquit ad demoes ex eo tpe quo idē factū
ē monach;: quo se dñs dediturū. ab itepti itineris tramite ab
erzauit: si quid indecōrū admisit: aut cōtra
dñm. p̄tm̄ aliquod p̄trauit: audenter aperite. Et demōibus
nichil iuementib;: ip̄e libere i aera ferebat. Sed et altius

volitatio: oculos usque in celum direxit: ubi futura Adrianorum perfidia
lustravit in spiritu: quam et voce luctuosa fratribus enarrauit. **Can** 11
dem vero alazp leuitate subnixus: volauit duce christo. de regione
ombre mortis in regionem lucidam: de via ad patriam. **Quod** et nob
prestare dignetur **ihesus christus**: in secula benedictus. **Amen** — —

Scriptum ex caritate in domo argentine
pro domo magencie. Anno salutis. 1. 8. 98.

